JUSTIȚIA și SLUJITORII EI

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

de **ADRIAN DIMITRIU**
Preşedinte la Trib. Ilfov

Toți cei cari au înțeles la timp evoluția așezării politico-sociale în România, își dădeau seama că vestigiile reacționare care îi împiedicau mersul firesc vor fi înlăturate mai curând sau mai târziu.

Este ceeace s'a întâmplat în ziua de 30 Decembrie 1947, când ultimul bastion al organizării burghezo-capitaliste a cedat, — prin abdicarea fostului rege.

Adâncile prefaceri politice, economice și sociale produse în viața Statului român dela 23 August 1944 și, mai ales, dela 6 Martie 1945 încoace, — au făcut evidentă pentru toți și — în ultimul timp — chiar pentru fostul rege, necesitatea organizării Statului pe noui baze, dat fiind că instituția monarhică, cum spune actul de abdicare, reprezenta „o piedică serioasă în calea desvoltării României".

In adevăr, atribuirea pământului prin reforma agrară țăranilor cari îl munceau; chemarea tuturor cetățenilor, indiferent de sex, la viața publică, prin reforma electorală; îmbunătățirea condițiilor de viață a celor ce muncesc precum și asigurarea condițiilor economice prielnice redresării și reconstrucției țării, prin sdrobirea speculanților și sabotorilor economici și înfăptuită potrivit „Propunerilor Partidului Comunist Român", care a asigurat poporului o justă împărțire a dreptății, prin chemarea în pretoriu a reprezentanților săi, alături de magistratii de carieră, — toate aceste reforme democratice și progresiste, în folosul celor ce muncesc, au fost de natură a determina înlăturarea oamenilor și instituțiilor caracteristice regimului capitalist condus de forțele reacționare ale stăpânitorilor instrumentelor de muncă.

Prin înlăturarea monarhiei, poporul român intră într'o nouă și hotărîtoare fază a desvoltării sale, când, stăpân deplin al soartei sale, se poate organiza într'o nouă formă de Stat, care să corespundă perfect preocupărilor și năzuințelor marelor masse muncitoare dela orașe și sate.

O formă de Stat care constituia o anomalie istorică față de profundele transformări operate în ultimii ani în viața poporului nostru, dispare și se înaltă o nouă formă de Stat care va constitui cadrul cel mai potrivit și va asigura desvoltarea cea mai normală regimului de democrație populară.

Cu conștiința hotărîtă și voință dârză, clasa muncitoare, care a știut cu nesovăitoare putere să înfăptuiască și să consolideze regimul democratic,— mergând pe acelaș drum, — va ști, să întărească și să apere noua formă de Stat a țării noastre, Republica Populară Română.

Creată prin voința poporului, puternică și durabilă prin încrederea și munca marelor masse populare, încadrându-se în politica de pace trainică și de progres social care caracterizează toate celelalte republici vecine și prietene în frunte cu Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste, Republica Populară Română — patria tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea — va chezășui tuturor fiilor ei o viață demnă, liberă și fericită, într'o țară independentă și tare pe drepturile ei suverane.

„OMUL" IN JUSTIȚIE

de **PAUL P. ILIESCU**
Avocat, fost magistrat

Reforma realizată de către d. ministru Lucrețiu Pătrășcanu prin noua organizare a sistemului judecătoresc, nu este, de fapt, un act revoluționar în acest domeniu, ci mai de grabă o soluțiune de mult așteptată și dorită de cei cari înțelegeau, prin noțiunea de justiție, armonizare între toate clasele sociale, omenie și descătușare de orice prejudecată străină de spiritul sentimentului de dreptate și adevăr. Odată cu triumful democrației în întreaga noastră viață socială, — era natural ca în primul rând justiția să fie pătrunsă de această nouă concepțiune și poporul să-și spună cuvântul atunci când este vorba de persoana, avutul și libertatea lui. O justiție de clasă nu mai putea supraviețui după desființarea privilegiilor și prerogativelor monopolizate până acum de a-tot-puternicia unei clase dominante. Prin armonizarea straturilor sociale, care nu vor mai fi suprapuse ci echilibrate pe baza principiului interesului colectiv, voința populară se va exprima direct și nestingherită atunci când își va cere dela justiție dreptul său legitim. Asesorul popular nu va fi un obstacol în administrarea justiției, ci din contra, un inspirator al spiritului de omenie și generozitate ce trebue să domnească în această instituție cu adevărat socotită ca „fundamentum regnorum". Dela justiție se așteaptă repararea tuturor nedreptăților care au fost izvorul conflictelor sociale și a dușmăniei dintre oameni, împărțiți în două categorii: de asupriți și asupritori. Justiția cea nouă, neanchilozată de sisteme rutinare și prejudecăți perimate, va reprezinta vieața sănătoasă a realităților cu care și cei mai îndărătnici vor trebui să se obișnuiască. Reforma este bună și cei cari și-au petrecut existența la bara justiției, o înțeleg în toată profunzimea ei. Autorul acestei reforme mai are însă o mare datorie: aceea de a selecționa cu cea mai mare grijă elementului uman, care va fi chemat să o aplice.

„Omul" în justiție, va fi factorul care va promova spiritul cel nou al acestei instituții egală și ocrotitoare pentru toți, și de acest element depinde triumful admirabilei opere ce s'a înfăptuit.

Judecătorul trebue să fie nu un simbol abstract, ci un om căruia să nu-i fie străin tot ceeace este omenesc. Selecționarea asesorilor populari, în special, după criterii în cari onestitatea și bunul simț să primeze, va asigura realizarea scopului urmărit. Patima și răzbunarea celor asupriți până acum, să fie prevenite prin alegerea acestor elemente din mijlocul celor mai puțin bănuiți că ar putea fi deformați de propria lor suferință. Va fi, de sigur, dificilă dar totuși posibilă o asemenea selecțiune. Mai toate legile sunt bune, — cei cari le aplică le fac de multe ori rele, când omul nu corespunde menirei de a fi judecătorul semenului său. Știința și experiența magistratului de carieră vor fi încadrate de bunul simț instinctiv al judecătorului popular, care va imprima textului rigid al legii vieața și omenia isvorîtă din experiența propriei sale vieți. Justiția populară va fi astfel expresiunea conștiinței seculare veșnic în căutarea dreptății, care de foarte multe ori a fost sugrumată de formalismul dreptului, al cărui sclav era, în foarte multe cazuri, însuși magistratul de carieră. El va fi cel dintâi care va respira ușurat de această sclavie și va fi recunoscător judecătorului popular care îi va permite în viitor să fie nu numai un executant automat al textelor de lege, ci și omul care să le dea vieața și înțelesul lor adevărat.

Reforma a fost înfăptuită. Rolul cel mare al reformatorului în aplicarea ei de-abia acum începe.

MODIFICAREA PROCEDURII CIVILE

de **DINU C. DEMETRESCU**
judecător la Trib. Ilfov

In cadrul reformei justiției, după publicarea noueí legi de organizare judecătorească și după modificarea codului penal și a celui de procedură penală, urmează modificarea procedurii civile.

Această reformă a procedurii civile ridică o chestiune de principiu: urmează a se elabora un nou cod de procedură civilă sau numai a se adapta actualul cod la principiile reformei?

Dacă prima soluție, întocmirea unui nou cod de procedură civilă, pare la prima vedere recomandabilă, deoarece, astfel, s'ar realiza un cod de procedură civilă unitar, unificându-se toate dispozițiunile de procedură civilă depe întreg cuprinsul țării, înlăturându-se toate lacunele semnalate de practica judiciară și introducându-se instituțiuni moderne recomandabile, totuși, împotriva acestei soluțiuni militează argumente serioase.

Un cod este, după o definiție a lui H. Capitant, un ansamblu de texte legislative ale unei ramuri a Dreptului. Codul de procedură civilă cuprinde regulile după care o persoană își valorifică și apără drepturile în justiție. Elaborarea lui necesită timp. Dar nu numai atât. O codificare nu se poate face oricum și oricând. Codificarea presupune o condițiune prealabil îndeplinită: situațiuni și instituțiuni definitiv dobândite. De aceea, în timpuri de transformări economice și sociale nu se facodificări. Trebuie lăsat timp ca instituțiunile realizate prin noua organizare politică să se concretizeze. Procedura civilă, s'a spus, nu este decât dreptul în acțiune. Nu se poate face o nouă codificare a procedurii civile, atâta timp cât nu s'a făcut mai întâi reforma codului civil și a codului comercial.

Iată considerațiuni care ne îndreptățesc să subscriem pentru a doua soluțiune: nu întocmirea unui nou cod de procedură civilă, ci modificarea actualului cod și numai în măsura în care este absolut necesar ca o consecință a reformei judecătorești.

Odată precizată linia pe care trebuie făcută reforma procedurii civile, vrem să ne ocupăm, în linii mari, de câteva chestiuni care, după părerea noastră, trebuiesc neapărat rezolvate în cadrul acestei reforme.

Prima dintre acestea este problema competinței.

In sistemul actual, tribunalul este instanța cu competință generală, iar judecătoria instanța cu competință specială. La determinarea acestei competințe stă criteriul valorii: procesele până la o anumită valoare sunt de competința tribunalului.

Acest criteriu al valorii în determinarea competinței trebuie înlăturat. Nu este nicio rațiune a se face distincțiunea litigiilor după cuantumul lor. Din punctul de vedere al problemelor de drept pe care le ridică un litigiu, acestea sunt aceleași și în procesele până la un anumit cuantum, și în acelea peste acest cuantum. Din punctul de vedere al justițiabililor nimic nu justifică discriminarea instanțelor chemate a-i judeca, după cum se judecă pentru un litigiu de o valoare mai mare sau mai mică. Pentru un nevoiaș suma de 1000 lei, de exemplu, pe care o reclamă, reprezintă aceeași valoare ca pentru unul înstărit, care reclamă 100.000 lei.

Pentru aceste motive, criteriul valorii în determinarea competinței trebuie înlăturat, iar competința judecătoriei să fie mult lărgită, trecându-i-se cauzele cari interesează mai mult marea masă a împricinaților, realizându-se prin aceasta unul din principiile reformei: apropierea justiției de împricinați.

Un alt obiectiv ce trebuiește atins prin modificarea procedurii civile, este realizarea unificării în ce privește normele de judecată. Cu alte cuvinte, judecata litigiului în fond să se desfășoare la fel, indiferent că are loc la judecătorie, la tribunal sau la Curte, iar în ce privește recursul, unificarea lui, indiferent de instanța chemată a-l judeca. Aceasta se poate realiza prin abrogarea legii judecătoriilor de ocoale și a legii pentru organizarea Curții de Casație și înlocuirea lor cu norme comune, întocmite pentru toate instanțele, ținând bineînțeles seama de ceeace este caracteristic instanței respective.

Reforma procedurii civile trebuie să mai urmărească împuținarea nulităților formale. Formalismul modern, ne mai fiind întemeiat pe simbolism, nu-și justifică existența decât în măsura în care constituie o apărare împotriva fraudei și a erorii, cum spune Planiol.

Pe de altă parte, dându-se un rol activ judecătorului, care va trebui să stăruie pentru descoperirea adevărului și prevenirea oricărei erori, acesta va putea să înlăture anumite decăderi cu care părțile ar urma să fie sancționate din cauza nepriceperii lor. Astfel, judecătorul trebuie să aibă dreptul, ca, independent de cuprinsul acțiunii și întâmpinării, să pună din oficiu în desbaterea părților orice chestiuni care duc la soluționarea procesului și chiar să ordone, în marginea legii, toate dovezile care pot lămuri judecata.

Tot în cadrul actualei reforme a procedurii civile, trebuie să se edicteze dispozițiuni speciale pentru neștiutorii de carte (modul cum pot intenta acțiunile și căile de atac) și dispozițiuni pentru înlesnirea accesului la justiție pentru oamenii simpli (posibilitatea ca pentru acțiunile de competința judecătoriilor rurale cererea să se facă oral și să se consemneze de judecător).

Pe lângă acestea, o reglementare a asistenții judiciare în așa fel, ca ea să dea posibilitatea celor nevoiași de a-și valorifica drepturile în justiție.

In sfârșit, reforma va trebui să pună accentul și pe accelerarea judecății. Dacă întâmpinarea va trebui menținută din cauza caracterului technic al procesului civil, judecătorul să fie obligat a fi mai vigilent în acordarea termenului pentru depunerea ei, atunci când, la prima zi de înfățișare, se va cere termen în acest scop. Cu alte cuvinte, facultatea pentru instanță de a putea acorda pârîtului un termen pentru formularea și depunerea întâmpinării, prevăzută astăzi de art. 9 legea accelerării judecăților, să nu se transforme, astfel cum se întâmplă astăzi, într'o încuviințare automată, ori de câte ori pârâtul o va cere. Aceeași vigilență și pentru acordarea termenului pentru lipsă de apărare, împiedecându-se astfel amânările de șicană.

O descongestionare a instanțelor se mai poate realiza prin reintroducerea perimării din oficiu, dispozițiune prevăzută de actuala lege de accelerarea judecăților, care însă a fost suspendată printr'o lege din 1947.

Acestea sunt, în linii mari, cele câteva observațiuni ce le-am socotit de actualitate astăzi, când urmează a se modifica procedura civilă.

DESFIINȚAREA VACANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

de **GHEORGHE NEDELSCHI**
Preşedinte la Trib Ilfov

Apariția acestor rânduri coincide cu sfârșitul ultimei vacanțe judecătorești.

In adevăr, noua lege de organizare judecătorească, ce urmează să intre în vigoare la 1 Martie 1948, nu mai prevede vacanțele judecătorești, acele perioade de activitate restrânsă la Tribunale și Curți, care însumau o durată de peste trei luni într'un an.

Pe lângă celelalte inovațiuni ale legii din 5 Decembrie 1947, menite să dea justiției românești un nou spirit și o nouă structură, această reformă de care ne ocupăm pare, la prima vedere, de sumară importanță. In realitate, însă, suprimarea vacanțelor judecătorești își are însemnătatea ei, pe care vom încerca s'o deslușim aici.

Se spune că justiția este un serviciu public și că magistrații și auxiliarii lor îndeplinesc o funcțiune socială. Or, noțiunile de serviciu public și de funcțiune socială, care implică *permanență și continuitate* se împacă greu cu acea de vacanță, care presupune, din contra, discontinuitate. Aceasta este realitatea și totuși legile succesive de organizare judecătorească au prevăzut — cu variante diverse — vacanțele judiciare. Ba chiar, în una din formele sale destul de recente, legea de organizare judecătorească prevedea pur și simplu închiderea Tribunalului dela 24 Decembrie la 1 Ianuarie, ca și cum în acest răstimp viața însăși și-ar fi suspendat cursul, iar Justiția putea fi trimisă și ea în concediu!

Dela început, trebue să mărturisim că suntem în totul partizanii suprimării acestora.

Știm că măsura este de natură să producă turburări spiritului de comoditate a multora dintre noi.

Dar nu aceasta interesează.

Important este dacă măsura va folosi sau nu instituției. Și vom arăta de ce credem că ea este utilă și necesară.

Am relevat mai sus contradicția dintre permanența serviciului public care este justiția și discontinuitatea pe care o reprezentau vacanțele judiciare.

Această antinomie ar fi suficientă pentru a justifica desființarea lor. Dar nu e numai atât.

In sistemul organizării judecătorești dela 1865 încoace, până la legea din 5 Decembrie trecut, instanțele ordinare cu plenitudine de jurisdicțiune erau Tribunalele și Curțile. Acestea absorbeau, — sau trebuiau s'o facă în concepția legiuitorului, — marea majoritate a pricinilor de orice natură, în virtutea competenței lor absolute, de instanțe formând primul și al doilea grad de jurisdicție ordinară. Judecătoriile erau numai instanțe excepționale, având căderea să soluționeze numai acele cauze atribuite competenței lor prin bătrâna lege a judecătoriilor de ocoale și prin câteva legi speciale. Și, totuși, prin o inadvertență bizară, instanțele ordinare, cu plenitudine de jurisdicțiune, deci presupuse a fi cele mai aglomerate de procese și prin urmare, a căror continuă activitate era mai firească, tocmai acestea aveau vacanțe, spre deosebire de judecătorii, pentru care legile de organizare judecătorească nu rezervau acest privilegiu, ce, în mod normal, ar fi fost mai potrivit cu caracterul lor de jurisdicțiuni de excepțiune.

Prin urmare, primul merit al inovațiunii legii de organizare judecătorească este crearea unei egalități de tratament pentru magistrații instanțelor de toate gradele. Toți vor munci și se vor odihni la fel. Cel puțin din punc de vedere al prevederilor legale.

S'ar putea să ni se răspundă: vacanțele nu împiedicau selecționarea afacerilor urgente, prevăzute de lege.

De acord. Numai că răspunsul nu ne satisface.

Mai întâi, în orice afacere, descoperirea adevărului este de natură urgentă, și pentru împricinați și pentru societate.

Al doilea, legea nu a putut enumăra toate cauzele pe care le-a considerat urgente. Și atunci, se ajungea la paradoxala situațiune, în care Tribunalul putea soluționa, în vacanță, o cerere de reziliere a unui contract de închiriere, care interesa numai pe proprietarul și chiriașul respectivi, dar acelaș Tribunal nu putea judeca un proces penal în care inculpatul nu era arestat preventiv, pentru bunul motiv că dispăruse, și în care interesul societății întregi era totuși evident angajat. Căci, orice s'ar spune, pedepsirea unui infractor, chiar aflat în libertate, este mai importantă pentru colectivitate decât controversele, — oricât de pasionante ar fi, — pe care le ridică procesul de reziliere al unui contract de locațiune sau decât contestația la un sechestru aplicat pe un obiect oarecare.

Și în această ordine de idei, nu vom cita aici decât în treacăt numeroasele discuțiuni provocate de nedumerirea dacă anumite afaceri erau sau nu de natură urgentă și dacă puteau fi sau nu judecate în cursul vacanțelor, din lipsa unui text explicit.

In adevăr, legea de organizare judecătorească încă în vigoare prevede, între altele, că urmează a se soluționa în vacanță „afacerile pentru care legile speciale ar prevedea judecarea urgentă".

Se întâmplă, însă, că unele din legile speciale vizate mai sus să nu întrebuințeze expresia consacrată: „toate cererile introduse potrivit prezentei legi se vor judeca *de urgență*", ci să se mulțumească a spune că procesele respective se vor judeca *„cu precădere"*.

Cum — *„stricto sensu"* — precăderea nu echivalează cu urgența, unele instanțe soluționau în vacanță aceste afaceri care aveau numai *precădere*, pe când altele nu le judecau, în perioada de activitate restrânsă, pentru că nu aveau și *urgență*.

Rezultatul acestor stări de lucruri și acestor interpretări contradictorii era unul singur: aglomerarea peste măsură a condicilor Tribunalelor și Curților.

Pe lângă toate celelalte cauze — mai mult sau mai puțin legale — de încetinirea mersului justiției și de tărăgănirea judecăților, se mai adăuga și carența produsă de vacanțe.

Un proces obișnuit — nu urgent după lege — cu termen la finele lui Iunie se amâna — din cauza vacanței mari — în Septembrie sau Octombrie — și la noul termen — dacă nu se judeca — avea toate șansele să se amâne în Ianuarie următor, din cauza vacanței Crăciunului și a condicei supraîncărcate.

Și nu mai pomenim numeroasele cauze de nulitate care se puteau naște din împrejurarea că magistrații plecând în vacanță, sau făcând serviciul prin rotație în cursul ei, nu mai aveau posibilitatea să semneze unele jurnale, încheieri și chiar sentințe până la înapoierea lor la serviciu, adică — în multe cazuri — până peste două luni.

Se spune că o justiție rapidă nu este totdeauna bună, dar că una lentă este cu siguranță deficitară. De aceea, tot ce se poate face pentru a se accelera în adevăr judecarea pricinilor este bine venit.

Suprimarea vacanțelor judecătorești va contribui cu siguranță la accelerarea judecăților.

De-ar fi numai pentru atât și încă măsura trebue salutată ca o înnoire folositoare bunului și normalului mers al Justiției.

Ridicarea inamovibilității magistraturii

de **PETRE DIOGHENIDE**
Magistrat

Noua lege de organizare judecătorească, elaborată în concordanță cu principiile democratice, a suprimat inamovibilitatea magistraților de carieră, prevăzând că membrii corpului judecătoresc se vor bucura numai de stabilitate, în condițiunile fixate de Statutul comun tuturor funcționarilor publici.

Menținerea sau ridicarea inamovibilității, a fost una din problemele esențiale care au preocupat pe reformatorii justiției noastre.

Susținătorii principiului inamovibilității, pretindeau că inamovibilitatea este absolut necesară pentru a se asigura magistratului independența, indispensabilă unei judecăți imparțiale și drepte.

Realitatea faptelor, însă, a dovedit că inamovibilitatea n'a asigurat niciodată independența judecătorilor, căci dacă magistratul inamovibil nu poate fi înlăturat de către puterea executivă, totuși dreptul puterii executive de a-l avansa, de a-l decora, și de a-l numi în diferite comisiuni remuneratorii, a avut întotdeauna acelaș efect, ca și dreptul, pe care i-l răpea inamovibilitatea, adică dreptul de a-l destitui.

Dealtfel, introducerea principiului inamovibilității în legile de organizare judecătorească, n'a fost determinată de intenția legiuitorului de a apăra pe magistrat de ingerințele puterii executive, ci a fost impusă din motive politice și anume din dorința clasei conducătoare de a-și asigura o magistratură care să-i susțină interesele.

Chiar în țara care poate fi considerată ca patria principiului inamovibilității, în Franța, inamovibilitatea n'a dat niciodată rezultatele pretinse de susținătorii ei.

Celebra Ordonanță franceză, din secolul al XV-lea, care a proclamat încă în anul 1467, inamovibilitatea magistraturii regale, a fost dată, după cum foarte bine observă chiar unul din partizanii teoriei inamovibilității, Talberg, în opera sa „Inamovibilitatea judecătorilor în Franța", din motive politice și anume din dorința Regelui Franței de a creea prin magistratura inamovibilă, un sprijin puternic pentru a obține victoria definitivă asupra feudalismului.

Astfel, în Decretul Regal de conformare a magistratului inamovibil, era inserată formula „Tant qu'il nous plaira" adică magistratul era confirmat atât timp cât va fi plăcut regelui.

Dacă, pe de o parte, inamovibilitatea nu asigură independența magistratului, pe de altă parte ea nu poate fi compatibilă cu concepțiile progresiste, care stau la baza instituțiilor democratice.

In mijlocul unei lumi care înaintează, care progresează, este nenaturală această inamovibilitate, această nemișcare.

Oamenii buni și capabili astăzi, pot să nu mai fie mâine, ei încetând de a mai corespunde cu misiunea lor.

Inamovibilitatea face ca o generație să fie judecată nu de adevărații ei reprezentanți, ci de reprezentanții unor generații trecute.

Filosoful german Oswald *Spengler* spunea: „Inamovibilitatea funcționarilor este o eroare profundă, căci funcțiunea publică este făcută pentru satisfacerea intereselor generale iar nu ca să garanteze pe un individ și să constitue pentru el un isvor de venituri, fără ca individul să dea munca și priceperea la care ceilalți s'ar aștepta. — Este scandalos ca tineri, în urma unui Decret „să înlăture pentru todeauna riscurile luptei pentru existență".

Și filosoful german are dreptate, căci mai ales în timpul nostru, în care ideile merg înainte, în epoca în care trebue să facem în fiecare an cât am face într'un secol de progres latent, nu se poate atribui câtorva oameni, brevetul perfecțiunii.

FEMEIA, FAMILIA ȘI COPILUL IN UNIUNEA SOVIETICĂ

de **HUGO FRIEDMAN**
Avocat

După biruința revoluției din Octombrie 1917, adversarii din toată lumea ai noului regim instaurat în Rusia Sovietică au inundat presa de pretutindeni cu valuri de inexactități, falsificând opinia marelui public, pus în situația de a nu se putea documenta asupra situației exacte.

Dintre toate născocirile și exagerațiile, cele mai grosiere au fost acelea privitoare la situația femeii, a familiei și a copiilor în Uniunea Republicilor Sovietice.

Ar fi fost deajuns, pentru spulberarea tuturor acelor erezii, să se fi cunoscut că, încă din toamna anului 1918, Sovietele au promulgat un cod al legilor referitoare la actele de stare civilă, la căsătorie și familie, aflat în vigoare și astăzi cu unele modificări succesive.

Ne propunem, în rândurile ce urmează, cu titlu de informație pentru marele public, să arătăm în mod sumar situația femeii, a familiei și a copilului in URSS, ne mai fiind admisibil, azi, ca un stat ca România să nu cunoască stările din imediata sa vecinătate.

Mai întâi, din punctul de vedere politic, încă din primele zile ale noului regim, toate femeile din Rusia au dobândit egalitatea deplină cu bărbații. Rusia Sovietică este primul stat în lume care a trimes o ambasadă ca șef de misiune diplomatică, pe d-na Kolontay în Suedia. Este adevărat că d-na Kolontay nu este prima femeie întrebuințată pentru a apăra interesele țării sale în străinătate. Istoria cunoaște și alte femei, care au avut misiuni diplomatice, dar întrebuințarea lor era clandestină. Hipocrizia mergea și mai departe, căci pe când femeilor nu le era îngăduit accesul nici la cele mai mărunte slujbe administrative, ele puteau totuși uneori să fie șefi de stat, cum au fost legendara Semiramis și Cleopatra în antichitate sau Maria-Thereza și Ecaterina a II-a în secolul al 18-lea, reducându-se în modul acesta la neant argumentul de incapacitate, care sta la baza inegalității sexului.

Sub impulsul reformei curagioase din Rusia Sovietică, astăzi aproape pretutindeni, femeile sunt egale în drepturi politice cu bărbații. Ce departe suntem numai după 18 ani de timida reformă electorală a legii noastre administrative din 3 August 1929, care prin articolul 375 acorda cu sgârcenie dreptul de vot — și numai la comună — femeilor cu patru clase gimnaziale, pe când bărbații analfabeți aveau integritatea drepturilor politice!

Marea reformă a acordării drepturilor politice în mod integral femeilor are o importanță mondială, căci fiind mame, soții și surori, și formând jumătate din masele electorale, ele vor putea contribui să împiedice, cu voturile lor, accesul la putere al aventurierilor amatori de expansiuni teritoriale, de jafuri și de masacre.

Din punctul de vedere al drepturilor civile, femeile sunt deasemenea egale cu bărbații în Rusia Sovietică.

Căsătoria există, dar ea este bazată pe două principii: egalitatea soților și răspunderea părinților față de copii. Divorțul în primii ani după revoluție, nu exista, fiind înlocuit, ca în dreptul roman, cu repudiul, adică dreptul fiecărui soț de a desface căsătoria printr'o simplă declarație unilaterală înregistrată la ofițerul stării civile. Astăzi, însă, legea prevede, ca și la noi, o procedură juridică pentru desfacerea căsătoriei.

Situația penibilă a mamei naturale și a copilului natural a dispărut. Rusia Sovietică nu gonește din sânul societății pe mama solitară — așa se numește acolo mama naturală — împingând-o cu nepăsare și uneori chiar cu cruzime, pentru a-și putea întreține copilul, până la ultima treaptă a decăderii sociale. In Rusia Sovietică, mama solitară primește tot ajutorul pentru a-și putea crește copilul sau copii, articolul 112 din Constituția stalinistă din 1936 declarând de ordin constituțional ocrotirea mamei și a copilului.

Acelora care susțin că ajutorul dat mamei solitare și copilului natural, încurajează imoralitatea femeii, li se răspunde că disoluția socială este provocată de mizerie, iar nu de ajutorul dat celor în mizerie. Pe la mijlocul secolului al 19-lea Alexandru Dumas fiul, el însuși copil natural și care suferise din această cauză, a pus pe scena pariziană în celebra sa piesă „Fiul Natural" tragedia copilului natural și a mamei abandonate. Bunii burghezi își simțeau genele umezite la reprezentațiile acestei piese și apoi se încuiau cu grijă în apartamentul lor capitonat, ca nu cumva, — amintire inoportună din tinerețea lor nebuloasă, — să facă irupție mama naturală târând după ea copilul repudiat.

Comisiuni de legislatori și mari doctrinari ai dreptului studiau și discutau cam ce i s'ar putea recunoaște în succesiunea tatălui dacă îl va fi recunoscut, copilului natural, când el, ajuns la maturitate, va fi trecut de toate nevoile și când mama va fi murit de mult. Rezolvarea chestiunii trebuia făcută pe plan social, nu juridic. Rusia Sovietică a înțeles aceasta, și azi problema a dispărut.

Inainte de a încheia, cred necesar să adaug că pentru protecția copilului, în afară de instituția tutelei și adopției, dreptul sovietic a mai reglementat și instituția patronatului, care există și la noi în practică, dar fără ca regulile să fie determinate de legiuitor. Patronatul este legătura stabilită între autoritatea publică, — care încredințează spre creștere unui particular un copil fără părinți cunoscuți, — și acel particular.

Mai menționăm că avortul, cu rare excepții binejustificate, este interzis că maternitățile abundă, — tendința fiind ca nașterea la domiciliu să ajungă o excepție, — și că mortalitatea infantilă, datorită unei largi asistențe sociale și medicale, este într'o accentuată descreștere.

Avize ale Comisiunilor consultative din Ministerul Justiției

PENTRU APLICAREA LEGII SPECULEI ȘI SABOTAJULUI[1]:
Aviz din 14 Noembrie 1947.

Inculpații trimiși în judecata instanțelor de sabotaj în stare de arest, în ipoteza că sunt achitați de către instanță, sau condamnați numai la amendă, vor rămâne mai departe arestați până la expirarea termenului de recurs acordat Parchetului și Ministerului Industriei și Comerțului, iar dacă s'a declarat recurs, urmează a rămâne în stare de prevenție până la pronunțarea instanței de casare. Art. 51 al legii nr. 351 din 3 Mai 1945 pentru combaterea speculei și sabotajului economic, prevăzând că „instanța nu va putea dispune punerea în libertate a inculpatului până la terminarea judecății", înțelege prin cuvintele „până la terminarea judecății", epuizarea și a căii de atac a recursului sau expirarea termenului de recurs, fără ca inculpatul să fi uzat de această cale. La rândul ei, legea nr. 252 din 15 Iulie 1947 pentru organizarea controlului economic a prevăzut și ea, prin art. 11 al. ultim, că „instanțele nu vor putea dispune punerea în libertate a inculpaților arestați până la terminarea judecății".

Aceste dispozițiuni ale legii speculei și a legii speciale ulterioare au de scop ca inculpatul arestat, să nu fie pus în libertate, oricare ar fi soluția instanței de fond, decât după ce judecata va fi luat sfârșit prin pronunțarea hotărîrii și de către instanța de recurs.

PENTRU APLICAREA LEGII CHIRIILOR:

Aviz 21.594 din 25 Noembrie 1947. — De când se face recalcularea chiriei, pentru un chiriaș care prin încadrarea în contractul colectiv de muncă a trecut dintr'o categorie (art. 6 lit. b) în altă categorie (art. 6 lit. a) de chiriași?

Recalcularea chiriei se face cu începere dela data încadrării petiționarului în contractul colectiv de muncă.

Aviz 21.647 din 1 Decembrie 1947 și aviz 21.858 din 2 Decembrie 1947. — Prin raport cu dispozițiunile J. C. M. 1270/1947, cum se consideră un contract datat 26 Octombrie 1940: încheiat înainte sau după această dată?

Un atare contract se consideră încheiat după 26 Octombrie 1940, iar chiria ce trebue să se plătească este cea prevăzută de art. 3 din J. C. M. nr. 1270/1947, adică chiria din 1938, redusă sau eventual majorată după categoria de chiriași în care se încadrează titularul contractului.

A APARUT:
„CODUL CRIMELOR DE RASBOIU"
de D-l procuror PETRE IONESCU, dela Trib. Ilfov,
cuprinzând jurisprudență, note și studii
Editura „UNIVERSUL" Lei 100

Rolul activ al judecătorului

de **TUDOR T. POPESCU**
Supleant la Trib. Ilfov

Din întreaga economie a reformelor legislative anunțate, rezultă că se va pune accentul pe rolul activ al judecătorului în soluționarea proceselor.

Se pare că urmează a se renunța la sistemul judecătorului simplu spectator al luptei judiciare dintre părți, care așteaptă ca părțile să-i prezinte toate elementele necesare pentru aflarea adevărului.

Viitorul judecător va interveni el însuși în desbateri, relevând problemele de drept sau de fapt ce rezultă din desfășurarea procesului sau ordonând probatoriile ce le va socoti necesare pentru luminarea cauzei.

Sistemul nu e propriu zis nou. Exista și în codul de procedură civilă din 1900. Intr'adevăr, art. 95 din acest cod prevede dreptul instanței de a pune întrebări părților, pentru a deslusi punctele nelămurite ale cauzei și dreptul de a ordona din oficiu, în marginea rânduelilor legii pentru dovezi, toate măsurile care pot să lumineze.

Art. 24 din actuala lege de accelerare repetă dispozițiunile art 95 din codul de procedură civilă.

Se pare, însă, că există o contradicție în sistemul legii accelerării și anume următoarea:

Art. 1 din lege arată că cererea de chemare în judecată trebue să conțină motivele de fapt și de drept și probele de care se servește reclamantul.

Art. 6 arată că întâmpinarea trebue, deasemenea, să conțină excepțiile procedurale, răspunsul la toate punctele de fapt și de drept ale acțiunii și probele de care se servește pârâtul.

Pentru a impune respectarea acestui sistem scriptic al acțiunii și întâmpinării, art. 12 prevede decăderea din excepțiunile sau probele care nu au fost cerute în scris conform normelor de mai sus și nu au fost repetate oral la prima zi de înfățișare.

O probă cu martori care nu a fost cerută de reclamant sau de pârât în condițiile de mai sus, o excepțiune procedurală care nu a fost invocată prin întâmpinare, un act care nu a fost depus în termen de părți la dosar, nu mai poate fi invocat în tot cursul instanței.

Se pune, însă întrebarea dacă judecătorul poate trece peste aceste decăderi create de lege: dacă poate lua un interogatoriu uneia din părți după intrarea în fondul procesului, dacă poate ordona efectuarea unei probe necerută în termen de părți, dacă poate dispune aducerea unui act pe care părțile au neglijat să-l aducă la timp.

Dacă răspundem afirmativ, atunci înlăturăm sancțiunea prevăzută expres de art. 12, care, în forma în care este redactat, nu prevede o asemenea derogare. Iar dacă mergem la textul art. 24 acesta permite judecătorului anumite acte de inițiativă, însă numai în marginile dispozițiunilor legale pentru dovezi, adică se pare în măsura în care legea nu crează decăderi exprese.

Dacă socotim, dimpotrivă, că această inițiativă nu este permisă judecătorului, înlăturăm orice efect practic articolului 24 și reducem rolul activ al judecătorului la foarte puțin.

Socotim că pentru a nu reduce rolul activ al judecătorului la o simplă ipoteză de școală, concepțiunea care trebue să triumfe este aceea că decăderile nu se aplică decât activității părților, nu și inițiativei magistratului.

Preocuparea de căpetenie în desfășurarea procesului, trebue să fie descoperirea adevărului.

Decăderile prevăzute mai sus au un scop oarecum minor, acela al accelerării judecăților. Ele nu pot împiedica scopul major al găsirii adevărului care, pentru a fi realizat în întregime, trebue să ridice pe judecător deasupra acestor decăderi. Aceasta cu atât mai mult, cu cât motivul principal al edictării acestor decăderi și anume temerea de prelungirea șicanatorie a procesului nu își găsește justificare atunci când însuși magistratul socotește anumite apărări sau probe necesare luminării cauzei și le invoacă sau le ordonă din oficiu.

In viitoarea reformă a regimului procedural socotim că această contradicție de text trebue înlăturată, în sensul lărgirii inițiativei judecătorului, în interesul superior al descoperirii adevărului.

MAGISTRAȚI PUȘI IN RETRAGERE

Următorii magistrați au fost puși în retragere pentru limită de vârstă:

D. Gheorghe Pavelescu consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție, secția III, pe ziua de 14 Februarie 1948.

D. Eugeniu G. Săndulescu, consilier la Curtea de Apel Oradea, pe ziua de 7 Februarie 1948.

D. Nicolae G. Busilă, consilier la Curtea de Apel Craiova pe ziua de 13 Februarie 1948.

D. Mircea N. Paraschivescu, magistrat asistent de ședință, la Inalta Curte de Casație și Justiție, pe ziua de 24 Februarie 1948.

D. Constantin Spiridonescu, judecător cu grad de consilier la Curtea de Apel la judecătoria II mixtă Iași, pe ziua de 6 Februarie 1948.

*

Numărul femeilor magistrate a sporit în ultimele zile cu următoarele numiri:

D-ra Nina N. Grosu, a fost numită ajutor de judecător la jud. I Urbană București; d-ra Alexandrina I. Georgescu a fost numită ajutor de judecător la jud. 4 mixtă București; d-na Edmeea Sanda Comarnischi a fost numită ajutor de judecător la jud. II urbană.

D-na Ștefania A. Brădescu a fost numită ajutor de judecător